

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Flores Directorii Inqvisitorvm

Bariola, Luigi

Mediolani, 1625

Consilivm Decimvmtertivm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11434

Nec facile credendum Titium patrem, præ litis dolore mortē corripendum, quoniam nullus adhuc legitur, aut traditur, talem ob causam extremum diem clausisse; præterquam quod vigent iam diu inter Titium, & Sempronium lamentationes; nec hucusque auditum, quod hac occasione aliquali morbo laborauerit. Et ita sentio &c.

CONSILIVM DECIMVM TERTIVM.

Initium à Domino.

AN Ordinarius possit citra notam Irregularitatis tradere Iudici Seculari instrumenta ad falsam monetam crudendam inuenta in domo Parochiali, vbi habitabant quidam Laici falsas monetas crudentes, qui tandem per Iudicem Laicum fuerunt carcerati, & suspensi.

Respondeo non teneri Ordinarium tradere instrumenta ipsa Iudici. Primò, quia parochialis domus gaudet immunitate per textum in cap. Quisquis 17. quæst. 4. præcipuè si propè Ecclesiam sit constructa domus per triginta passus Ecclesiasticos, prout in casu nostro.

Secundò, quia ex hoc facto videretur Iudex secularis aliquod ius, aut placitum habere, & exercere in domibus Ecclesiarum, quod est contra textum in cap. vt placita Laicorum de immunit. in 6.

Tertiò, quia licet de iure communi delicta enormissima reddant delinquentes incapaces Immunitatis Ecclesiasticæ, teste Remigio de Immunitate

fallert. 28. nihilominus falsam monetam cudere non est delictum expressum in Bulla Gregorij XIV. de Immunitate.

Quartò, quia in Capitulo diffiniuit 17. q. 4. statuitur ne confugientibus ab Ecclesiis aliquid nocibilitatis, damni, aut spolij inferatur, si ergo restituerentur hæc instrumenta per Ordinarium Iudici Laico, hoc esset aliquid nocibilitatis inferre confugientibus ad ipsas Ecclesias.

Nec obijciatur Immunitatem concessam fuisse locis, & personis, non autem rebus, quia respondetur id verum esse; sed vt res ipsæ non possint extrahi per Iudicem Laicum, sufficit quod reperiantur in loco exempto.

Si dicatur delinquentes data opera propè Ecclesiam animo confugiendi ad illam puniendos esse Immunitate, ex Nauarro in Man. cap. 25. num. 121. Respondetur Reos istos deliquisse non propè Ecclesiam, sed in propria domo Parochiali, & ita reos esse priuandos Immunitate Ecclesiæ; hoc idem seruatur, quando offendunt existentem propè Ecclesiam, aut in Ecclesia ex insidijs, & proditoria; præterquam quod in argumento fit transitus à rebus ad personas.

Hinc non potest Ordinarius citra notam Irregularitatis tradere Iudici Seculari instrumenta ipsa, & ratio est, quia traditio posset esse causa proxima deformationis, mutilationis, vel mortis: causa vero proxima est dictum, aut factum directum sufficienter ex sui natura, aut ex spetiali intentione in defformitatem, inde secutam. Nauar. in Man. cap. 27. num. 121. instrumenta igitur, apud Iudicem facerent inditium ad grauem torturam per quam si veritas haberetur, mors indubitanter Reis infligeretur.

Neque

Neque protestatione, quod non procedatur ad pœnam sanguinis posset Ordinarius se tueri, quia de Iure Canonico hæc fuit adiuuenta in fauorem querelantiũ tantum, & denuntiantium, qui vel propriam, vel suorũ iniuriã prosequuntur. Nau. in Man. c. 27. n. 213. & 226.

Obijcient quidam oppositum sentientes, Cap. tua nos de Homicidio, vbi Summus Pontifex declarauit, Clericum Scolare Irregularitatem non contraxisse, quia tradiderit Prætori inter signia funis, scilicet, cultellum, & fortulloria cui furi satellites eruerunt oculos, abscindentes virilia, & hac ratione excessit ab humanis.

Respondetur cum Panormitano ibidem, mortem furis non fuisse adscriptam Scolari, quia non commisit homicidium factõ, præcepto, vel testimonio.

Respondetur, secundo quod fur iste se ipsum occidit, videlicet, non sumendo cibum, & potum.

Sed adhuc instant scolarem posse immunem esse ab Irregularitate ratione mortis, non tamen excusari potest ob deformationem, cum fuerit in causa, quod apparitores, & oculis, & virilibus priuatum reddiderint furem, & ideo.

Respondetur tertio, quod propter insignia tradita Prætori non fuit fur conuictus de furto, & ita excusatus fuit Clericus scolaris ab Irregularitate.

Sed contra, Scolari saltem dedit causam morti. Respondetur quarto, Clericum scolarem fuisse immunem ab Irregularitate, quia de Iure huic furto non debebatur pœna mortis, nec abscissionis alicuius membri, proinde, si excessit Prætor, non est mors scolari adscribenda. Hostiensis verò contrarium sentit, eò quod fur intrauerat cum armis, & sic debebat decapitari, Respondent alij, quod

pro tam modico furto sequi non debebat pena mortis.

Respondetur quintò, quod Scola-
ris dedit inter-
signia, vt recuperaret res sibi furto sublatas, & sic egit
modo ciuili. Cap. Prælati de homic. in 6.

Respondetur sextò, quod dedit inter-
signia, vt
fieret sibi iustitia de vulnere sibi illato, non autem,
vt fur ille moreretur, & ad propriam iniuriam pro-
sequendam cum protestatione &c. de iure ita facere
potuit.

Respondetur septimo, cum Hostiense, quod sco-
laris Clericus non accusauit, nec testimonium per-
hibuit, nec aliquo modo præcepit homicidium, sed
tantum requisitus à Præatore reddidit illa signa, & sic
causa ista fuit multum remota, & insufficiens, ex qua
non sequitur irregularitas. Sayrus de censuris lib. 6.
cap. 18. num. 8.

Respondetur tandem cum Felino super hunc tex-
tum, quod scolaris egit modo ciuili tantum ad recu-
perationem rerum suarum, & quamuis textus habeat
multos intellectus, nullum tamen vidit meliorem
isto: quamuis Innocentius per hunc textum dicat li-
cere Clerico tradere inter-
signia latronis; id tamen
verum est, quando inter-
signia, & ex sui natura, &
respectu delicti, cui inserviunt, non sunt idonea ad in-
ferendam mortem, vel mutilationem.

Illud tandem constitutissimum sit euentus secu-
tos ex aliquo opere, non præcogitatos ab operante,
sed præter eius intentionem contingentes, im-
putari operanti si illi euentus per se, & necessario
sequuntur ex priori opere, aut saltem vt in pluribus
euenire solent ex illo. S. Thomas 1. 2. quæst. 20. art.
3. hinc fit, quod restituendo Ordinarius hæc instru-
menta licet non præcogitet mortem, aut mutilati-
onem,

nem, sed præter illius intentionem contingat, per se, nec necessario hæc subsequantur, ex instrumentorum traditione, tamen cum possint esse causa confessionis delicti (ob grauem torturam) cui de Iure debetur pœna mortis, abstinere debet ab instrumentorum restitutione.

Non vrget aliquorum dictum nimirum, ad incurrendam Irregularitatem semper necessariam esse causam immediatam, & propinquam, quia respondetur sufficere aliam causam non omninò remotam arbitrio boni viri. Couarruias Clem. Si furiosus 29. per refectionis §. 4. num. 9. Glosa in cap. is qui, de homic. in 6.

Confirmatur, quia Clericus erit Irregularis, si consilio, aut auxilio erit in causa, vt lis criminalis terminetur citius, vel notabiliter acceleretur executio mortis, aut mutilationis. Henriquez Theol. moral. lib. 14. cap. 12. §. 7. Sayrus de censuris lib. 6. cap. 18. num. 22. ergo instrumentorum traditio poterit esse auxilio, vt lis criminalis citius terminetur inter Fiscum, & Reos, cum acceleratione mortis, vel mutilationis.

Confirmatur secundo, quia Clericus Irregularis erit si videndo furem fugientem cum rebus sibi sublati, clamans vicinos vocando, qui furem occidant, etiam contra clamantis protestationem; quia debuit aduertere ita clamando priuatos homines concurrentes vix ab occisione Rei posse se temperare: eadem ratione aduertere debet Ordinarius, quod ministri Regij obtentis huiusmodi instrumentis solent ad grauissima tormenta procedere, quibus veritatem extorquentes Reos damnant ultimo supplicio.

Adde Innocentium III. declarasse Irregularem

Mona-

Monachum, qui pietatis causa tumorem ferro aperierat cuidam mulieri, quæ mortua est, quia vento se exposuerat contra præceptum Monachi, & tamen non euasit Irregularitatem, quia dederat operam chirugiæ prohibitæ ob periculum homicidij, quod frequenter solet exinde sequi. Innocen. cap. Tua nos, de homicid. Sayrus de censuris libro 7. cap. 6. num. 9.

Adde Princeps cui defferuntur litteræ, quibus continetur, vt aliquem ad mortem damnet, vel mutilet, ignarus eorum quæ continentur, dat eas Clerico sibi assistenti, iubendo vt eas aperiat, & legat, quibus apertis, & lectis si mors sequatur, aut mutilatio Irregularis erit Clericus. Maiol. de Irreg. lib. 2. cap. 6. num. 9. Henriquez Theol. moral. libro 14. cap. 12. num. 2. & ratio est, quia ex lectura sua sequutum fuit homicidium, & præstitit auxilium ad mortem. Innoc. Host. Marianus in cap. Sententiam. Ne Clerici, vel Monachi.

Adde tandem, qui non consulit homicidium, sed aliquid aliud vnde sequi potest, si verisimiliter potuit opinari, quod inde sequeretur mors, est Irregularis. Sayrus de censuris lib. 7. cap. 4. num. 14. Glos. in cap. is qui, de homicidio in sexto.

Hinc factum est, vt negotio isto semel, & iterum proposito Dominis Consultoribus Pœnitentiariæ Mediolani, ex sexdecim Consulentibus, duodecim fuerunt in voto, non posse Illustriss. Ordinarium citra notam Irregularitatis tradere instrumenta hæc Iudici seculari illa enixè petenti, & ideò non fuerunt tradita.